

БЕСЕДА

the
F
O
U
N
T
A
I
N

Summer, 2021

THE FOUNTAIN
Journal of Literature and Culture
of the American College of Sofia

БЕСЕДА
Списание за литература и култура
Американски колеж в София

2021, № 1 (52)

Съставители:
Антония Ичева
Малинка Тонова-Иванова
Милка Гецовска
Яна Кирчева
Тим Уорд

Редакционна колегия:

Даяна Милиева, Моника Арnaudова, Лора-Мария Дамянова,
Теодора Митева, Вяра Табакова, Преслава Иванова,
Магдалена Воденичарска, Стефания Филипова, Георгия
Банкова, Лилия Чаталбашева

thefountain@acsbg.org

ISSN 1314-3468

Intro	5
Нашите конкурси	6
Литературен конкурс: Отдалечени	6
Моника Арнаудова, <i>Капан за мишки</i>	7
Яна Пеева, <i>Близо</i>	7
Виктор Монов, <i>Вълчица</i>	10
Ния Георгиева, <i>Далече</i>	11
Ирина Атанасова, <i>Далече в морето</i>	11
Александра Велкова, <i>My trip to Hell</i>	12
Александрина Георгиева, <i>Отдалечени..., а може би не съвсем</i>	15
Александра Ладжева, <i>Отдалечени</i>	17
Вяра Табакова, <i>Ягодова</i>	18
Даяна Милиева, <i>Отдалечени</i>	20
Катя Тончева, <i>Зад лицата ни</i>	20
Лора–Мария Дамянова, <i>Отдалечени</i>	22
Марина Борисова, <i>Болката на безнадеждния поет</i>	23
Мария Христова, <i>Ad Astra Per Aspera</i>	24
Мария Шивкова, <i>Безумие</i>	28
Марсела Митева, <i>Story</i>	28
Никола Кралев, <i>Един-единствен</i>	30
Силвия Делийски, <i>A sentence away</i>	31
Яна Пеева, <i>Есенна балада</i>	34
Конкурс за корица	35
Цветове на броя	37
Александра Ладжева, <i>Преводачи</i>	38
Магдалена Воденичарска, <i>Белият байрак</i>	39
<i>За поета, за когото няма стихове</i>	48
Outro	53

Теодора Митева, 9

Теодора Митева, 9

Малко дете прави пирует в една градина, пълна с всякакви растения. Шарена мозайка от цветя се разкрива пред очите, красива, с топли цветове и очакваща детския смях. Детето стъпва по земята и смехът му се разнася из въздуха като медни камбани в празничния ден. Очите му изучават тревичките и листата на цветята, а тук-там се виждат и някои малки животинки, които спокойно продължават пътя си, несмутени се от присъствието му. Единствената компания на детето са насекомите, които живеят в тази градина. Малките му пръстчета късат ниската трева, която скоро ще порасне и засияе, примамвайки щурците, които ще започнат да изпълняват звучните си мелодии. Усмивката седи на лицето му, от време на време изкривявайки се в смешна гримаса, като зърне някое насекомо. Сетне детето започва припряно да търси нещо на полянката. В ръчичка държи голямо, зелено листо, вероятно донесено от лекия вятър на някое близко дърво. Стиска го здраво. Накрая бузките му се закръглят, разкривайки радостта му. Навежда се внимателно и вдига черен маркер, покрит с мокра пръст и малко тревица. Разтръсква го и маха капачката. Захвърля я надалече, за да не му пречи, но си казва, че после ще я намери отново. Подпира голямото листо на коляното си и с треперееща ръка и разкривен почерк изписва две думички. Духва с уста към буквите, сякаш да ги запечата върху листото завинаги, и го целува. Усмивката на детето изведнъж изчезва, но то решително пуска листа. Като чудо силен вятър се появява откъм гърба му и издига листото в небесата. То полита и отива надалеч. Слънцето залязва, а детето не се усмихва повече.

Цяла пролет пътува това живо писъмце, а думите по него остават непокътнати... черното мастило е попило в зелената материя. Усмивката на детето, носеща в себе си обич и уют, тръгва с това съобщение и го предпазва от лошото време, което иначе би разкъсало листото.

Стефания Филипова, 8

Скъпи читатели,

Дойде моментът, в който с вълнение обявяваме победителите в литературния конкурс на „Беседа“ на тема „Отдалечени“. С радост прочетохме вашите текстове и открихме, че темата е вдъхновила много от вас. Благодарим на всички, които изпратиха свои творби за конкурса!

Първо място: „Капан за мишки“, Моника Арnaudова

Второ място: „Близо“, Яна Пеева

„Вълчица“, Виктор Монов

Трето място: „Далече“, Ния Георгиева

Поощрения: „Далече в морето“, Ирина Атанасова

Теодора Митева, 9

Капан за мишки

Самотата гризе оковите ми
с мишите си зъбки,
оглозгва до прах
ограниченията на духа ми.

Цвърчи в истерия:

„Свободна си!“

Цвърчи в екстаз:

„Няма кой да те спре!“.

Самотата отдалечава любовниците
и ги прави скитници в съня ми.
Самотата изядва целувките по кожата ми
и ми оставя глад.

Самотата се промушва
през мишите дупки в егото ми
и дъвче сладко страха ми,
че любовта ще ме окове.

(оставям ѝ още трохи всяка нощ)

Самотата ме хвана
в мишия капан,
заложен за нея.

Моника Арнаудова, 10

Близо

Той се приближи. Само на 1.80 м от нея, тя изведнъж забеляза всяка точица по пода на автобуса помежду им. Не знаеше дали от паника, или вълнение, но напълно се скова и не възстанови онези благоприлични 20 сантиметра, които той си беше откраднал от личното ѝ пространство.

Глупаво. Но и неизбежно. Нямаше накъде да мръдне,

автобусът беше традиционно препълнен. Всички пазеха строгата дистанция от само 2 метра един от друг и никой не беше особено щастлив. Щяха да се разлетят напосоки, колкото се може по-далеч от другите, сякаш всеки един носеше роната. Тя наистина беше в капан между старите дами. И този смел младеж, който би я освободил от клопката, ако само се върнеше на предишното място. Правилното място. Но той си стоеше напълно невъзмутимо само на 1.80 м от нея.

Може би пък бе съдба. Може би това беше нейният романтичен момент - като от старите сладникави филми. Преди хората са разливали кафе едни върху други, а днес си нарушаваха личното пространство. Окуражена от мисълта за филмов романс, тя си позволи да погледне към натрапника. Ръка с нетипично силен тен държеше голяма папка за чертежи. Голямата черна чанта бе почти изцяло облепена със стикери като най-впечатляващ беше ретро предупредителен знак с рисунка на човек с маска и надпис „При влизане задължително с маска!“. Имаше и залепена друга табелка с колекционерска стойност, истински екземпляр от американските *6 feet apart* знаци. Все предупреждения, които той сякаш не разбираше, ако можеше да се съди по действията му. Тя почти прихна да се смее, което силно обезпокои няколко дами, насядали около нея и забелязали по остро излизане на въздух от носа и устата ѝ със звук, съмнително наподобяващ кихане. Твърде засрамена, че да вдигне погледа си и да види реакцията на мъжа, тя само огледа набързо обувките му с периферното си зрение. Изглеждаха... използвани.

Тя заключи, че не само този мъж притежава доста голяма банкова сметка, съдейки по редките арт стикери на папката му, но и една доста голяма доза безразсъдство. И точно заради това тя го обичаше.

Да, тя несъмнено бе влюбена. Този смел пътешественик, този безсрамен ухажор, тази стара душа с модерен поглед. Той се беше появил в точния момент, тъкмо когато тя беше започнала да се чувства загубена и носталгична по времена, които никога не е преживяла. Той я беше накарал да почувства лекотата на това време, като ѝ беше отнел 20 сантиметра от стандартната дистанция. Сърцето ѝ препускаше бясно заедно с мислите ѝ. Дали пък да не го заговори? Или пък действията бяха по-убедителни от думите? Дали пък да не се приближи още 5 сантиметра? 10? Твърде дръзко ли е? Или пък не достатъчно дръзко точно за Него? Гласче в главата ѝ подсказа: „И

двете“.

Тя вдиша и издиша тихо, надявайки се, че това е останало незабелязано, за успокоение на околните. Повдигна пръстите на десния си крак леко и изви ходилото си към него. След това обърна и петата си и ето, вече беше една миша стъпка по-близо. Може би на 1.78 м от него. Повтори процедурата, докато не достигна 1.75 м, но другият ѝ крак остана закотвен между 1.80 и 2 м дистанция. Надяваше се само, че той не можеше да чуе ударите на развълнуваното ѝ сърце сега, когато беше толкова близо до него.

Нямаше вече връщане назад. Пое си дъх. Леко изви глава към него. Гласните ѝ струни се стегнаха в очакване за неочакваната работа. „Здра...“

Вратите на автобуса се отвориха с трясък. Хора изчезнаха от местата си на секундата и свеж въздух запълни свободното пространство след тях. След него.

Тя наблюдаваше как той се отдалечаваше забързано с петима други пътници, умело избягвайки всички. Веселите стикери на папката му пробягаха пред погледа ѝ за последно, преди автобусът да потегли също толкова бързо, колкото беше и спрял.

„...вей!“ - прошепна тя.

Цялата се разтрепери от чувството за предаденост и срам. Погледна към мястото, където той беше стоял допреди няколко секунди, сякаш все още можеше да го види.

И тя го видя тогава.

Кучето.

Мръсното бездомно куче, което бе разместило тълпата от другата страна на автобуса с ужасните си зъби и потенциални зарази. Беше си истински риск за нея да стои само на 1.8 м от него. И затова пое още един риск и застана по-близо до дамата от лявата си страна. Възрастната жена я погледна с разбиране, но никаква симпатия. Беше твърде близо.

Яна Пеева, 12

Вълчица

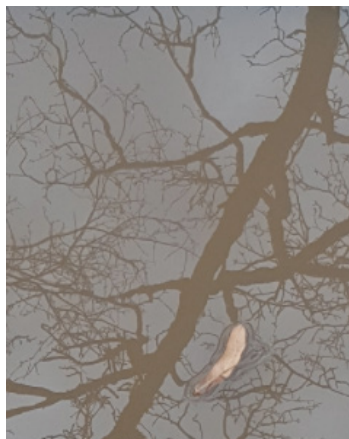
Тъмна гора, брези страшни,
облаци сиви на черно небе,
ловджии с пушки жадни
гонеха бясно майка с дете.

Гръм! Падна вълчето в снега!
Тъмна кръв обагри полето,
проехтяха куршуми в нощта,
разделиха майката и синчето.

Но нито за миг не обърна се тя,
тяло спаси се, сърцето умря.
Страх огромен обзе таз душа,
вълчицата бягаше, вече сама.

Сама тя се спаси, двама погуби.
Без колебание, без капка умора,
избяга далече от всичките хора.
Заспа майката, вълкът се събуди.

Виктор Монов, 8

Борис Петруняшев, 10

Далече

Спомен за слънце,
бяла завивка,
в двора се чува песен на птичка.

Жълти лалета,
румени багри
небосклонът априлски шари.

Нежна усмивка,
топла прегръдка
мирис на вкъщи мене обгръща.

Ах, как искам
там да се върна
баба и дядо пак да прегърна...

Ния Георгиева, 9

Далече в морето

През изминалата година предложенията за отдих на отдалечен остров тип „Робинзон Крузо“ станаха много популярни. Предлага ти се вила с басейн и зона без Ковид-19. Това стана задължителна точка в листа за желани пътувания на много хора, но въпросът е дали биха издържали вечно да пребивават на такъв остров и да се потопят в живот като този на последните морски номади.

Племето им е познато под името мокени и обитава района между Тайланд и Мианмар. Домовете им се състоят от собствено ръчно направени лодки, плаващи по цели дни и нощи. Децата, родени в това племе, имат способността да виждат под водата като делфини. А всеки един от мокените има специална връзка с морето и може да разчита неговите знаци, като например кога ще има цунами. Звучи като сън, но не е. Всяка толкова привлекателна идея си има и своите минуси. Последните морски номади живеят навътре в морето и не срещат особено често хора извън своята общност. Това ги прави още

по-затворени, а племето им е застрашено от изчезване.

За съдбата на мокените се знае малко, докато германката Лена не решава да направи проучване за тях. След известно време тя се сближава с морското племе, а неговите членове ѝ разкриват начина си на живот. Германката е впечатлена и решена да запази културата им, а в замяна те я приемат в общността си. Сега Лена се грижи за съхранението на културата им. Като се опитва да създаде училище и да разкаже историята на племето в книга, тя създава своеобразен мост между мокените и модерния свят.

Макар и далеч от сушата, оцеляващи на примитивни лодки сред вълните, морските номади имат на какво да научат хората от съвременния цивилизован свят. Животът и уменията им напомнят за връзката между всички живи същества и заобикалящата ги среда. Тази връзка е по-силна от изолацията, големите разстояния и различията между раси и култури.

Ирина Атанасова, 8

My Trip to Hell

A concrete rule: There is no shadow without light, and there is no light without darkness. It's just that. A law for everything and everyone. Cardinal Law, the truth of the truths, a fact, simple reality. Determinists and free-willers, mathematicians and painters, philosophers and other philosophers, all can't help but agree.

Yet I found it. I found the catch. I looked through the pretzel hole and saw it. I reached with my transparent fingers, and almost grasped it. There, at the last couple stairs of the galaxy, the last stop of dark infinity, at the edge of the world, at the bottom of the sea, about eleven thousand meters below your feet, is the catch.

Who cares about those two? Who cares about the absoluteness of it all? I don't. I really didn't. And that's how I found it.

There is no shadow without light, and there is no light without darkness. But nobody said that they both have to be there. They simply must not *be*.

And so I stepped off the bus and looked around, reached with my transparent fingers, and almost grasped it.

After all, light and dark simply do not exist in the Underworld.

*

The air is stuffy. Someone needs to open a window. The boatman says my ticket is from last year, the green ones, and I need to pay extra. I've never been, I didn't know. I don't care, he says, give a yellow one, or no transport. No wallet, no money, booth, or bones. Okay then, he says.

As he bites the end of the oar and begins a series of powerful wiggles with his upper torso, I notice that his triangular teeth are quite shiny. Probably prostheses. The short route, he says around the oar. I have five before the break, don't want a commotion. I'm not sure what he's talking about. The short route is fine.

We travel down the river through loops of dark water, led on by the gentle crackling sound of hellfire, distant screams dispersing through the endless medium. I look around and see one of the same. The boatman stares philosophically. At some point, we make a sharp turn, and the boat scrapes the edges of a big brown rock. Not a rock, rather, a bank. He must've gotten lonely, the boatman says. C'mon, we're getting off.

The bank is ashy, sandy, and gray, and I can see my every step descending into wherever. I stand; My neck makes a hypothetical angle of a hundred and twenty degrees. A steep hill is deposited in front of me, tumbleweed methodically rolling up and down, not unlike the mechanisms of an escalator. My blink is interrupted by the boatman putting his hand through my shoulder, repositioning me slightly to the right. A substantial meatball of rock flies past me, halting on the edge of the bank.

"Hello there," comes a distant voice from somewhere, the top of the hill.

The boatman smiles.

"How have you been?"

"Same old, same old. Who is this?"

I open my mouth, but I'm not sure who I'm conversing with. The boatman is.

"Had one of the old tickets, so I decided to get off early."

"I see, I see."

I don't. I'm missing my glasses. A man is coming down the hill, walking perpendicular to the ground. He stops in front of us, and after a blink, I see him. He has a nice pair of round glasses, with dark frames

and no nose pads sticking out.

“So where are you headed?” he nods in my direction.

“Undecided,” says the boatman and stabs his oar into the grainy bank.

“Roaming it is then, I see.”

The man walks to the boulder. He stands behind it, with his back bending backwards, close to the water. He places two palms on the surface of the rock, straightens up, and pushes. It wakes up and goes to work, shoving against him.

I open my mouth, but I’m not sure I know what to say.

“Well then, tell your story,” says the boatman and leans on his oar, crossing his ankles.

“You know how it goes,” the man continues nudging his rock. He manages to make a rotation and a half. Seems hard. The tumbleweeds gather in the base of the boulder and turn to iron wire. I raise my hands.

“No, no need,” he smiles “I’ve been doing this for quite a while.”

I let them down.

“Depends on who you ask. Even I get confused sometimes,” states the boatman.

“Well. It’s either authority, death, or hubris,” he continues, rolling.

That last part is most likely accompanied by air quotes, but he seems preoccupied.

“And?” prompts the boatman.

“And—well. He doesn’t know. Hopefully, he never learns. This isn’t a charming picture.”

“And yet here you are.”

“Yes, and better me than him.”

“This is my favourite part.”

I stand; I am beginning to feel a little cold. The man is approximately a rotation away from the top.

“C’mon. You gotta see this.”

He gives one last push. The pebble reaches the top. The boatman pulls on the string of a finger-sized confetti popper, and the ashy bank is covered in purple stars. A blink goes by. The boulder plummets down the hill, flies past me, and halts at the edge of the bank. The man

descends.

Is it worth it?

“I thought the same thing the first dozen times,” provides the boatman.

The man is standing in front of us, then he is behind the boulder, placing two palms on the rock, straightening up and pushing. Tumbleweed gathers in the base of the boulder, turning to iron wire. He stops for a moment, fixing his glasses.

“People say they’d do anything for something or someone, you know? Some mean it, some don’t. So here I am, and I’d do it again, and again,” he continues pushing, “and again, and will probably stay awhile.”

That is

“very sad.”

“Yeah, well, look around. I believe that’s the point.”

Alexandra Velkova, 11

Отдалечени..., а може би не съвсем

1946-та, година на глад и нищета, едни 365 дни, през които човечеството като че ли остарява с десетилетия. Само година ни делеше от края на най-унищожителната вихрушка, оформяла се някога. Въпреки отминалото време много не се бе променило. Майките продължаваха да се редят на опашки, надявайки се да докопат къшей хляб, с който да нахранят гладуващите си чеда. Руините, които някога наричахме „домове“, се извисяваха като паметници, напомнящи ни за миналото, за страха и за живота ни до вчера. Войната, поне на хартия, бе приключила, но една друга бе започнала, тази за оцеляването ни.

Коледа и Бъдни вечер бяха дори по-мизерни от времето, когато един човек със смешен мустак се бе настанил и управляваше „империята си“ от нашия град. Нямаше бляскави елхи и подаръци, нямаше и широки усмивки на лицата ни. Дядо Коледа не ни посети, но затова пък над нас се настани Бялата смърт, от чието име и най-смелият войник настръхваше. Като жесток фокусник тя ни показваше трик, в който мнозина от нас имаха нещастieto да участват - всяка сутрин

поне петима души биваха намирани в прегръдките ѝ. Студът се бе пропил във всяко малко ъгълче на нашия „град“. Бледите подобия на хора, търсещи топлина, прилични по-скоро на призраци, отколкото на живи същества, бързо препускаха по мизерните улички, някогашни гордо извисяващи се булеварди на Берлин.

Ти, аз, Франц и Лиза - четиримата дръзки мускетари, кръстосващи земята на разрухата в търсене на най-необходимото и най-жадуваното - храната. Само деца, такива бяхме тогава, петнадесет - шестнадесетгодишни калпазани, живеещи ден за ден, оцеляващи с каквото намерят. Несправедливо животът ни бе оставил да се грижим сами за сами за себе си, несправедливо ни отне всичко, всичко, дори най-близките ни хора. Така наричаните от възрастните „най-хубави години“ от живота за нас четиримата, а и за всички, неволно оказали се в същата ситуация, се виждаха по-трудни за преглъщане и от намерениете сухи къшеи хляб, вероятно изпечени още по времето на войната, които се налагаше да ядем.

Какви ли планове не правихме, за да се докопаме до миниатюрно парченце детска радост, нашия любим, но и забравен другар - шоколада. Но мизерията... мизерията беше петият член на нашето братство. Нейната сянка винаги ни съпровождаше където и да отидехме. В която и миниатюрна уличка да свиехме, все щеше да има нещо, което да ни върне в реалността, напомнящо ни за глада. Навсякъде цареше разруха и дори някогашните богаташки квартали сега приличаха на гета, препълнени с бездомници, с лица, по които бяха напластени прах и мръсотия. Някогашната игра на стражари и апаши бе заменена от една много по-страшна и рискова, тази с времето, изтичащо между пръстите ни като струйки вода. Късмет или същинско „чудо“ наричахме откриването на някоя стара, очукана, но все още пълна консерва.

Ние четиримата, някога каращи се и биещи се помежду си, се бяхме се превърнали в семейство. Никой не ни потърси, нито пък се опита да ни помогне... Кръгли сираци, това бяхме ние. Родителите на всички ни, поне доколкото ни бе известно, бяха загинали, някои на Източния или на Западния фронт, други - отбранявайки Берлин. Вярно е, че често се спречкахме и биехме, но дори нищетата и гладът, с които живеехме, не можах да ни отнемат най-голямото ни богатство - желанието ни за по-добър живот. И в контраст с всяка логика ние се оказахме още по-задружни от преди.

Дали това сходство в съдбите ни ни направи неразделни, или пък продължителното ни съжителство. Не бих могла да кажа. Но едно нещо знам със сигурност, мили мой братко, знам, че ако сега ти беше сред нас, щеше да се гордееш с постиженията ни и най-вече с това, че станавме достойни хора със собствени семейства, изпълнили детските си мечти, напълнили цели ракли с необикновени спомени!

Александрина Георгиева, 9

Отдалечени

Казват, че разстоянието
е онзи юмрук,
раздробяващ сърцето ти
на тебеширени парченца.
Казват, че усещаш болка,
нощите се губиш,
а за очите думата „пустиня“
е единственият хоризонт.
Казват, че дори облаците
губят формата си
и вместо образи
ти виждаш единствено
бели петна в небето.
Но дали това наистина е така?
Какво, ако разстоянието те спасява
и вместо облачни форми
ти виждаш безкрайни истории?
Какво, ако разстоянието ти разкрива
какво наистина е любов?
Какво, ако истински можем да се обичаме,
когато сме отдалечени?

Александра Ладжева, 10

Ягодова

Баба ѝ винаги казваше, че колкото по-близо си до светлината, толкова по-голяма сянка имаш, влияеш на хората. Но какво ако никога не е имало светлина, към която да вървиш, какво ако никога не е имало начин да се доближиш до хората, да се хванеш за тях? Подадената ръка в нейния случай беше ампутирана.

Марга мислеше всички тези неща точно в 6:16 всяка сутрин, когато излизаше до потока за събиране на горски ягоди. Всеки ден ядеше ягоди. Мразеше ягоди. Но така е, като живееш абсолютно сам в гората, в която винаги е пролет и винаги растат само ягоди. Ягодите се бяха превърнали в целия ѝ живот напоследък. Береше ягоди, когато разбра, че родителите ѝ са били убити от ... мечка. Хранеше баба си с ягоди, докато умираше. А сега всеки ден издирваше ягоди. Сама. Естествено, в съседните гори имаше други племена, но никога не ги бе виждала, а тя самата бе останала единствена от своето племе, носителка на цялата култура. Това призвание се беше впило толкова дълбоко в нея, сякаш имаше слой от олио, който не се измиваше. Дните се нижеха, а Марга непрестанно усещаше порцелановата посуда в стомаха си, която щеше да се счупи само при още една малка ягодова случка. Имаше и щастливи дни, но те рядко преминаваха без проблеми. Мислите ѝ се раздвояваха като змийски език, не ѝ позволяваха да живее. Когато едното ѝ око гледаше светлината на пречупващия се лъч върху стръкче трева, другото се вираше в пречупващите душата ягодови спомени. Не можеше дори да си позволи голота на собствените си мисли. Понякога, когато береше ягоди сутрин, забелязваше отражението си във водата. Вглеждаше се в окото си, кехлибаренокафяво. Оприличаваше ириса на песьчинки пясък. Колкото по-уплашена беше, толкова повече въгленът на зеницата раздробяваше пясъка. Когато се концентрираше, плаващите пясъци обгръщаха тъмнината. Толкова много наблюдаваше очите си, но така и не разбра как изглеждаха засмени. Речта не ѝ бе много позната, последният път, в който говори, беше преди години. Мълчанието ѝ беше мелодично. Понякога чуваше птичата песен, която ѝ се струваше като най-възмутителният звук. Приятен ѝ беше единствено шума на вятъра, който обхващаше с ледени длани лицето ѝ, този вятър, който не ѝ позволяваше да диша. Когато в главата ѝ се появяваше мечката, тя започваше да бяга, концентрирайки

съзнанието си в търсене на заострена пръчка, с която да дълбае в дървесната кора на някое дърво. Доставяше ѝ удоволствие да издълбава рани в растението, чувстваше го като огледало. Може да се каже, че живееше в пролуците на съзнанието си. В онези малки улеи между различните ѝ части. Не можеше да опознае нито една част от себе си, защото винаги беше по средата, между тях. Отдалечена. Спомняше си приказните пикници в гората с баба си. Как се учеше да изцежда капките вода от росата и да ги превръща в топлина. Да прави цветя от камъчетата. Нейното племе бе първото, най-силното от всички познати в Родопите досега. Можеше да работи с четирите сили на земята — огън, вода, земя, въздух. Четирите сили на земята ѝ служеха за палитра. Рисуваше върху издълбаната дървесна кора. Често се заглеждаше в движенията на ръката си, хванала четката, и забелязваше, че ръката ѝ придобива въздушност. Някаква особена безтегловност и лекота усещаше всеки път, когато замахнеше с ръка над творението си. За разлика от нея, баба ѝ обичаше да рисува с думи. Марга така и не научи това изкуство. За какво ѝ бяха всички тези неща обаче, ако не можеше дори да живее със себе си? Всичко, което се въртеше в главата ѝ, беше свързано със сочните ягодови спомени. Мечката бе най-тежкият от тях. Не можеше да продължава повече, душата ѝ беше скършена, чуваше пукането на връзката между телесното и духовното. Частите ѝ се бяха почти отделили една от друга. Последните седмици се събуждаше със солен вкус на езика си. Като поглеждаше дланите си, виждаше червените петънца, които се бяха разпространили върху кожата като мъх върху дървесна кора. С всеки изминал ден се увеличаваха, увиваха се като бръшлян около дланите, а после се разпространиха и към лактите. Щом се появяваха, значи нещо не беше наред. Губеше силите си. Червените петънца обхванаха целите ѝ ръце и тръгнаха към гърба ѝ. Вече не можеше да изпитва лекота и безтегловност, не можеше дори да замахне с четката си. Баба ѝ казваше, че за да подхранваш магията, имаш нужда от щастие, синхрон на вътрешността със света отвън. Отдалечаването за Марга продължаваше, пречеше ѝ. Събота беше денят, в който се свърши. Влезе в потока и не излезе. Културата на племето се превърна в подводен камък. Ягодовата реалност изцеди и последния си сок и се заличи.

Вяра Табакова, 9

Отдалечени

И сякаш някак неусетно,
и сякаш времето е спряло,
но всичко си отиде безответно,
всичко в мен умря изцяло.

Защото знаех, че ще дойде изгрев,
че ще се радвам на слънца и на гори,
но не очаквах че живота с припев
ще ми отнеме мъничкото щастие дори.

И търсех все причини, хора,
нещо, със което да се утеша,
забравих че против тази отрова
трябва всичко пак да разруша.

И пак започвам отдалече,
години, векове назад
се връщам, но виждам вече -
отминал е и този мой разпад.

Сега съм пак отдалечена,
от мечти, останали далече,
но този път съм сигурна, решена,
каквото и да става, не ще мечтая вече.

Даяна Милиева, 12

Зад лицата ни

Зад лицата ни засмени,
след моменти споделени,
оставаме отдалечени
зад маски и nevoли тленни...

Всеки тайната си крие,
сякаш недостоен грях

извършен е, когато
нормата престъпиш. Страх!

Страх от предателството черно,
страх от болка неизмерна
в случай, че нечий рамо
се окаже твърдо и студено. Срам!

Срам, че слабост ти показваш
и обществото те отрязва.
Но срамът за него е, защото
сила в слабост не показва.

Зад лицата ни засмени
кой, какъв се крие?
Що сме ний отдалечени,
щом сме хора всички ние?

Един – измамник, друг – другар,
трети – беден, пети – цар,
седми – вика, десет мълчат,
сякаш погълнат им е гласът...

Един – научен, друг – глупак,
трети – грешник, пети – прав,
седми – мил, десети – в страх
и още много със свой си нрав...

После сочим се със пръст,
кой как изглежда, кой носи кръст,
кой талант е, кой с авторитет,
кой просяк е, кой с частен самолет...

Зад лицата ни засмени
сякаш няма пустота.
Но защо отдалечени
живеем заедно в света?

Катя Тончева, 10

Отдалечени

Двеста и петдесет километра,
а изглеждаш толкова близо...
Понякога искам през екрана да се вмъкна
и да усетя как от щастие дъхът ти секва...

Искам да протегна ръка към телефона,
да разкъзвам пиксел по пиксел,
за да чуеш мен, а не микрофона,
за да кажеш: „За такава среща не бях си и помислял!“.

А аз да се усмихна,
(да, така ще отговоря),
да седна до теб и да притихна,
заклучените ти обятия да разтворя,
да те прегърна силно...преди слушалката да кликне,
да ти прошепна: „Ще бъда винаги твоя..“.

Двеста и петдесет километра... бързам!
Да изпреваря последния пиксел с думата „отдалечени“,
да ти кажа: “Обичам те, любими!”,
да те целуна и последно да се вгледам,
в искрата на очите ти... и на мястото си да замръзна,
защото караш ме да се чувствам значима.

...Слушалката кликна.
Вече те няма тук, до мен.
През камерата отново влюбено възкликваш.
И си обещаваме: „Без любов на пиксели след заветния ден!“.

Лора-Мария Дамянова, 12

Болката на безнадеждния поет

Ще те гоня, за да можеш да избягаш.
Ще те викам само за да не отговаряш.
Ще те мисля само за да ме забравиш.
Ще те чакам и ще гледам как ще ме оставиш.

Всички казват: „Откажи се!“.
А аз - инатът, правя им напук.
Само ме използваш, аз го виждам.
Но е по-добре, отколкото да ползваш някой друг

Помежду ни се усеща болезнена дистанция
Сътворена от празни приказки, несвързани лъжи.
Аз правя всичко, за да я скъся.
А ти даваш всичко да я удължиш.

Марина Борисова, 8

Катя Тончева, 10

Ad Astra Per Aspera

Тишината беше застинала около него, обвиваща го сякаш мъгла, която запълваше цялото му съществуване. Тя беше тежка, много тежка. Беше се сляла със сенките, превърнала се в злокобно обещание за безкрайно студения Космос. Опитваше се да проникне под кожата му, да се разтече по вените му и да го погълне, за да стане и той част от нея. Погледнеше ли през люка, той виждаше само море от звезди, които стояха като малки дупки на мрачния плащ на Вселената. Нямаше граница между горе и долу и когато изключваше гравитационния генератор, можеше да се почувства така, сякаш е дълбоко потопен във вода. Единственото, което нарушаваше това отровно спокойствие, беше вибрацията на кораба, получаваща се от време на време заради включването на ускорителите при наместване по курса към Wasuregu 9.

***

Совалката се закачи за отвора, раздрусвайки летящия апарат. Шумът от изпълването на моста между кораба и малкия контейнер с кислород разбуди Ейнар. Челото му беше потно. Поредният кошмар. Осъзнавайки какво се случва, той бързо повдигна одеялото си и нахлузи обувките. В полусън се устреми към малката издадена напред кутия. Нейният процеп започна леко да се разтваря, за да разкрие колет от другата страна. Предпазливо Ейнар издърпа колета и го постави на етажерката отстрани. Кратко съобщение се появи на екрана до процепа:

Уважаеми г-н Дъглъс,

Поради липса на други поръчки в този район Вашият колет беше задържан за период от 34 дни в главната централа на пощенски сектор „Никта“. Моля, приемете нашето извинение за изгубеното време.

Пощенска компания „Ада“

Ейнар въздъхна. Пет седмици бяха болезнено дълго време за човек, който не беше виждал жива душа от месеци. Той постави показалеца си на екрана, за да потвърди, че е получил пощата, след което повдигна колета, направи четири големи крачки и се настани пред монитора си.

Изпълнени с напрежение, пръстите му потрепераха, докато опипваха кутията, проверявайки дали няма нещо, скрито по нея. Когато се увери в обратното, той напипа леко хлътналия бутон от дясната ѝ страна и го побутна навътре. Слабо щракване. Капакът на колета отскочи от основата на кутията. Ейнар погледна с туптящо сърце. Вътре имаше една миниатюрна флашка, закрепена за дъното на контейнера с цветни ластици. От другата страна имаше дървена правоъгълна призма с плъзгаща се стена. Върху нея с пирограф¹ беше изобразена шишарка. По средата имаше бележка, написана с красивия наклонен почерк на по-малката му сестра:

Ей, не типай! Първо ми погледни съобщението!

Ейнар се усмихна. Откачи флашката, махна капачето отгоре и я пхна в компютъра до себе си. Мониторът примигна. Тънките и дълги пръсти на момчето се настаниха върху стъклената клавиатура. Два клика. На екрана изникна черен прозорец с бутон за включване на видеото. Нотката нетърпение в душата му се сблъска с лека уплаха. Натисна бутона.

На екрана се появи лицето на момиче на около шестнадесет години, с дълга рижава коса, в която се криеха тънки плитки, които то беше сплело в опит да държи рунтавата си грива под контрол. Очите ѝ - големи и ябълковозелени - се бяха втренчили в камерата, поставена, за да запише съобщението ѝ. Тя носеше синя тениска с цветни петна по нея, а на ръката ѝ имаше кожена гривна с рунически символи.

— Ох, дано този път записва както трябва - изпуфтя Идрил. След това се измести назад и седна на стола зад себе си. Отмести един кичур от лицето си и се усмихна.

В очите на Ейнар беше пораснала толкова много. Лицето ѝ се беше издължило, раменете ѝ - също. Верните ѝ приятели луничките се бяха пръснали като звездици по кожата на ръцете ѝ. Нещо в образа ѝ също се беше променило, но той не беше сигурен точно какво.

— Драго ми е пак да се срещнем, Джон Силвър Дългия – започна момичето. Това беше прякорът му от детството, когато прекарваха часове в стаята си, представящи си, че са космически пирати, които

1

Инструмент за рисуване чрез изгаряне на различни повърхности.

кръстосват Вселената в търсене на вишнев пай с ванилов сладолед. — Намерихте ли пустата планета на съкровища най-накрая! — театрално възкликна тя. Беше роден артист въпреки упреците на леля им, която настояваше да си намери друго призвание. — Сигурно си живеете живота, така отдалечени от всички луди на тази станция. А аз — възкликна тя — трябва да се грижа за вашия драг Кайлен, който последните няколко дни само за храна мисли. Разпознавайки името си, кучето сложи лапи на бюрото ѝ и се опита да се надигне. Идрил го избута с всичка сила.

— Ах, как може! — След това го насочи към изхода на стаята и затръшна вратата след него.

Настани се на стола и сгъна коленете си, обвинявайки ги с ръце сякаш ѝ беше студено. Изражението ѝ се беше променило.

— Ейн, надявам се да си добре. — въздъхна тя. — Съобщенията ти продължават да идват все по-рядко. Дано проблемът е в „Ада“, но имайки предвид, че с всяка секунда се отдалечаваш от нас, имам чувството, че в един момент няма да мога да се свържа с теб изобщо. — Лицето ѝ поруменя. Около пръстите си завързваше и разплиташе един кафяв ластик. — Тук е отвратително без теб. Мама и татко се карат постоянно, но си личи, че е защото се притесняват. Не можем да седнем да вечеряме като семейство от тези спорове. Писна ми! Вече се храня сама в стаята ни. — Наведе глава. — Така поне е малко по-тихо. — Въздишка. — Станала съм по-сприхава и неспокойна. Вдигам скандали, не мога да си намеря място, не мога да седна да правя нещо стойностно. — Беше стиснала ръце в юмруци. — И всичко ми казват как трябва да се радвам, че са те изпратили на толкова важна мисия, как тази задача те прави по-уважаван, повлиятелен!

Идрил отпусна ръце. Една сълза не успя да устои на гравитацията и се спусна по бузата ѝ. Тя наведе глава, забърса капката с длан, прошепна си няколко успокоителни думи.

— Липсваш ми — отрони се от устата ѝ.

Ейнар искаше да я прегърне, да ѝ каже, че всичко ще е наред, че се постарее да се върне възможно най-скоро. Протегна ръка... Но тя не беше до него.

Момичето се изправи, стъпи на стола си и се протегна, за да вземе нещо. Намирайки каквото му трябваше, то го постави на чина си и слезе.

— Виж! — Тя приближи листа до екрана. Върху него ясно се различаваше печата на Академията по космически науки „Астрофел“.

— Приеха ме в програмата за космически кадети, изучаващи извънземни биологични разнообразия. — Посочи с пръст заглавието на документа. След това скри листа и пак погледна към него.

— Идвам. Ще побързам с взимането на курса. А след това идвам при теб. Скоро ще бъда при теб. — Непокоебимостта изпълваше очите ѝ. Кога беше станала толкова решителна?

— А сега, капитане, — усмихна се тя. — Имате минута да си разгледате съкровището, което Ви пращам предварително.

Ейнар измъкна дървената кутия от колета. Сложи я пред себе си и внимателно отмести капака ѝ. В нея имаше наниз от сребърни звънчета.

— Знам, че при теб почти няма звук. — Момчето се обърна към сестра си. — Но при включване на ускорителя би трябвало по тялото на кораба да се пръснат леки вибрации.

Беше подготвила цяла диаграма.

— Закачи го някъде на тавана на кабината и когато се появи този лек трус, то ще издаде звук, за да не е твърде тихо. А ако това не е достатъчно, просто може да си играеш с него или да го вържеш на ръката си като гривна. Тя разтърси ръката си. — Пращам го, за да ти прави компания, докато дойда да те видя. — Тя протегна едната си ръка, а с другата очерта окръжност, през която минава една права, върху дланта ѝ. После я постави на екрана. След това кимна и записът свърши.

Тишината се разстели около Ейнар. Тя беше тежка, много тежка. Той протегна ръка към монитора, очерта окръжност върху нея и я задраска с една черта. Постави я върху тази на сестра си. Задържа дланта си там за известно време. Погледна наниза от звънчета на масата. Изправи се, взимайки го със себе си. Завърза го за ръба на етажерката, която стоеше над леглото му. Седна. След това залюля звънците. Звукът закънтя в тясното пространство, отеквайки в потъналите в сенки ъгълчета. Той отекна и в самия Ейнар, пречупвайки някаква тънка преграда в гърдите му. По дрехите му покапа нещо топло и влажно, което пареше кожата му при допир. Той протегна ръка към лицето си.

От очите му се стичаха сълзи.

Мария Христова, 11

Безумие

– Толкова ли е трудно?

Нормални разговори, тон спокоен,
който от месеци не бях познала.
Премълчани истини и лек отровен,
любов, отдавна безутешно изгоряла.

Любов, отдавна вече спряла да гори,
а някога огряваше земята...
Развод душевен без развод дори,
глухи крясъци бушуват в тишината.

Изчезна, пламнала, горещата любов,
онова безумие, онези парещи очи.
Живот невинен, но така студен, суров,
а вечер тайно се излива по сълзите.

Две думи, но не можеш да ги изречеш,
Един до друг са, толкова далечни.
Нима е лесно просто да се предадеш,
когато някога жадувал си го вечно.

– С теб всичко е трудно...

Мария Шивикова, 8

Story

Не бях щастлив, затова един ден избягах от осиновителката ми и тръгнах да се скитам по глухите улици на моето село. Обикалях ли, обикалях чак до изгрев слънце. Минах от село на село, от къща на къща, от човек на човек, но никоой не искаше да ми даде нещо да хапна и да ме подслони в своя дом. Минаха ден-два, докато най-накрая един човек се съгласи да ме приюти за кратко. Обещах му, че скоро ще си замина обратно у дома при старичката. Реших да ѝ изпратя писмо една седмица след бягството ми, за да ѝ кажа, че съм

добре, защото знаех, че сигурно се притеснява. Мина се още толкова, но отговор не получих. Малко след това дойде писмо от кмета, в което той съобщи за нейната внезапна смърт. Жената се поболяла от притеснение по мен и скоро след това я открили мъртва в нашия скромнен дом. Когато разбра за смъртта ѝ, приятителят ми се ядоса и ме изхвърли на улицата.

Бях на единайсет, когато я изгубих. Сега вече бях сам на този свят, никой не ме искаше, никой не ме обичаше, на никого не бях мил. Дори Господ се беше отрекъл от мен. За всички бях чужд и немил. Животът ме научи сам да грижа за себе си и да нямам вяра на никого. Не прекарах детство, на което повечето деца са се радвали. Беше ми тежко и самотно. Често си лягах гладен, а в редките случаи се задоволявах с оскъдните отпадъци, изхвърлени от една гостилница. И така аз растях в мизерия, без покрив над главата, без семейство, без ничия любов. Когато ми беше мъчно, нямаше я майчината прегръдка да ме успокои. Когато сълзи се стичаха по лицето ми, нямаше кой да ги избърше. Когато се чувствах самотен и нещастен, нямаше кой да ми каже, че ме обича. Когато бях болен, нямаше кой да се погрижи за мен. Бях сам-самичък. Всичко, което притежавах, бяха скъсаните дрехите на гърба ми и най-любимата ми книга. Дните ми ставаха все по-тежки и по-тежки. Господ не искаше да се смили над мен и все ми прашаше предизвикателства. Един ден легнах тежко болен, като че ли всяка пролята сълза беше направила болестта още по-коварна и мъчителна. Ясно беше — това бяха последните ми минути на земята.

— Аз ти дадох цялата си любов, а ти какво направи, избяга от мен?

— Мамо, ти ли си? Тогава за първи път я нарекох мамо.

— Кой би предположил, че сега и ти се мъчиш, както и аз, когато ме остави сама.

— Това е само халюцинация. Не си истинска! Махни се! Остави ме на мира!

И сякаш нещо го прободе в сърцето. Болката се увеличи още повече.

— С какво заслужих тази съдба? — вайкаше се той. — Защо ме наказваш, Господи? С какво аз бях по-различен от останалите деца? С какво заслужих тази мъка?

— Аз те обичах и все още те обичам. Винаги ще те обичам

— тя се наведе и го целуна по челото. — През всичките тези

години аз бях над теб и те предпазвах от всяко зло, но сега вече съм безсилна. Закрилях те и се молах, че някой ден ще успееш, но уви... — и тя не довърши изречението си.

— Мамо, стой! Не си отивай. Не ме оставяй отново сам — протегнах безпомощно ръка към нея, но сянката ѝ избледня и изчезна.

Досега често тъгувах за майка си от самота, но чак сега разбрах колко силно я обичам. След като я изгубих, започнах да мисля за нея постоянно — денем и нощем виждах нейната сянка и чувах нейния глас. И ех, ако можех да върна времето назад, щях. Изгаряше ме отвътре, носех вина за нейната смърт, не се бях държал с нея така, както заслужаваше, но осъзнах това твърде късно чак след като я загубих. Въпреки че бях на предсмъртното си легло, за първи път от много време видях светлина пред себе си. Скоро мъките ми щяха да свършат. Чаках с нетърпение своята присъда. Аз бях като пътник във влак, а всяка измината секунда беше като мината гара, която ме приближаваше все повече до целта. Сега Господ се беше смилил над мен и щеше пак да ме събере с нея, за да ѝ кажа колко я обичам. Това, от което имах най-силна нужда.

Марсела Митева, 10

Един-единствен

Енигма. Наднична предпазливо, полъхва вятър, умът се избистря. Коси бели, очи черни, сърце голямо, съпротива - огромна. Тя галеше нежно земята под себе си, създаваше изящни пейзажи, украсяваше пясъка с вода. Но за него тя е... различна е.

Рицар. Гордо се извисява, приковава вниманието, очите парят. Одежди жълти, зъби искрящи, бузи трептящи, страст - безкрайна. Той изпичаше полетата, повалише хората от умора и блестеше над водата. Но за нея той е... различен е.

Уви, съдбата е иронична. Удря те по лявата буза и те поваля на земята. После се опитваш да се изправиш само за да посрещнеш още един удар. Съдбата е и лаконична. Думи две-три ѝ трябват и е задоволена. А страдалците - разгромени.

Рицарят - повален. Той се оттегля само за да може тя да се възцари на негово място. Полето изстива, хората се веселят, лампите светват, а тя възкръсва - още едно денонощие. Страст ли

е, нестихваща отдаденост ли е, или пълно безумие това, което той прави за нея? По-скоро второто.

Ала около нея се навъждат много рибки. Малки с блестящи одежди, реещите се из нощното море, но многобройни и неконтролируеми. Тя се опитва да ги отблъсне със своя орел от светлина, ала те я обкръжават. Питат я - как е, добре ли е, да ѝ помогнат ли. Тя стои, мълчи и чака. Чака да съмне. Рицарят знае, че неговата любима е измъчвана от тези вагабонти, но нищо не може да направи. И той стои, мълчи и чака. Чака да се съмне.

Гонитбата не спира - тя няма начало и ще продължи до безкрай. Първата искра, явно достатъчна, ги крепи и им дава сили да бягат. Да бягат един след другото, знаейки, че няма да се срещнат скоро. Ала надежда има (съдбата понякога е милостива) - случва се да споделят един-единствен вълшебен момент.

Така очакван, така сакрален, така драматичен - той е само за тях. Жълтото обагря бялото и става черно - един споделен миг, който друго око не може да зърне. Останалите само гледат, но не виждат. Наблюдават два свята, преливащи един в друг - магичен момент. Енигматичната девойка се осмелява, а храбрият рицар се успокоява, постига се вечен баланс.

И до ден-днешен, тези двама страдалци на съдбата се гонят, чакайки този момент. Може би е по-добре, че тези две странстващи сили не се срещат толкова често. Та какво прави един момент специален? Очакването. И нищо, че всеки ден живеят с мисълта за другия, който е на милиони сърца от тях, надеждата ги крепи. Може би изпълняват своята задача толкова добре, защото са точно такива. Отдалечени.

Никола Кралев, 9

A Sentence Away

Once upon a time, lived a woman and a man. They were right for each other in every way possible -- their personalities were almost polar opposites -- fire and water, up and down, left and right -- but they completed each other like a perfect puzzle. They were what you would call a match made in heaven. However, as the best stories go, things weren't exactly *fortunate* for them. Being the *right person*, but at the *wrong time*, things were basically *destined* to go wrong.

Bound to end badly, but not in the way the world was already familiar with. It was no “*Romeo and Juliet*,” because their families were not fighting, ready to jump on each other’s throats. The problem people found with them being together wasn’t based on where they came from, but who they were. It was the *two of them* that were “unacceptable.”

Titanic wasn’t quite it either, since they were not split by wealth. In some ways perhaps they were separated, but not like that. Not *Madame Bovary* in any way as well, considering that everything they ever wanted from life had been achieved and there was nothing more they could ask for.

Well, except for that one thing.

But what they had was never meant to be, not in the world they live in; bound to end the story with a tragedy or eternal misery. Or even both.

She was the first one to fall, but she never got around to confessing her feelings. The moment she started to give up, although never really over it, he became head over heels. You could easily say they were driving each other crazy -- their feelings jumping from left to right, up and down, all over the place. But neither of them ever got the courage to tell the other what they so longed to say out loud. Not because they were scared of each other’s reactions, no. They were fully aware of the emotional roller coasters that happened all the time. But it was the entire world that was going to turn on them if either one of them decided to let the cat out of the bag.

So, for a long time they stayed quiet, for the sake of safety. No one knew, not even their closest friends and relatives, that what could have been the greatest love story to ever exist was only a sentence away. Or even better, *three words away, three difficult words away*. And because of exactly that, he felt the need to get away, leave for a long, indefinite amount of time. Not to take a break, to *leave*.

“What happened next, grandma?” said a small boy who was so invested in the story he was about to fall off the park bench they were sitting on.

“Lu and her stories,” stated a woman, picking up her purse, “but it’s time we went home,” as she was dragging the boy away.

“Let me at least hear the end of the story!” exclaimed the little boy as he was trying to pull away from his mother.

Lu took a long pause, thinking about the end of the story, remembering that after all it was a little boy she was telling it to.

Not long after, she continued, “Well, what else can I say, other than that they lived happily ever after?” giving him a big smile that left the boy quite happy and very satisfied. “After he came back, nothing went wrong in their lives again.” The boy seemed really glad to know that yet another story had a cheerful finish.

“So, happily-ever-afters exist? For real?”

“They sure do, kiddo.”

After they had left, Lu’s smile quickly faded. After all, she was known to be quite the person who never smiled, which is why her grandson was so glad to not only hear her confirm the idea of something such as a perfect life existing, but with a *smile*. Remembering the last person that used to make her so happy, she broke into a grin again.

Holding on to that smile this time, Lu started getting ready to leave the park bench herself now. She had told that story so many times that it was like telling a poem by heart. However, despite that, every time she had altered the ending of the not so cheerful story. Previously it had been because of the way others might react to a certain detail she purposely kept out, but this time it was because she didn’t want to break the heart of a young child -- telling a boy everyone eventually passes away would most certainly rain on his parade.

Picking up everything she had brought with her, she threw a last glance at the gravestone in the far distance, before disappearing in between the oak trees alongside the path, the distance between her and the love of her life becoming greater and greater with every step. They were probably never meant to be anyway -- always worlds apart and despite that still getting even further and further away, just like now.

But in spite of it all, her heart was forever hung up on the person whose name was written on that gravestone.

“Eden,” she thought to herself, “quite the ‘man’ she was.”

Eden Blythe

1934 - 1961

A daughter, a sister, a friend

Gone physically, but never forgotten

“See you on the other side, fellas.”

Sylvia Delivsky, 9

Есенна балада

Навън падат ли падат листа.
От прозореца гледа Тя, Старата жена.
В очите ѝ предат ли предат паяци сълзи,
а пред нея се стелят меки мъгли.

Чака го да го види както преди:
в палтото от черни вълни,
с усмивка, ярка като хиляди слънца,
между клоните на ниската върба.

Ето, иде сянката откъм дъба.
Или пък е тази с раничката на гърба?
А дали не притичва леко на четири крака?
Пораснал е като за двама, юнака!

Сянка подир сянка се смалява в леката мъгла,
След всяка Тя проронва „Ела, майче, ела...“.
И усмивка разцъфтява на увехналите уста.
А навън падат ли падат листа...

Яна Пеева, 12

Теодора Митева, 9

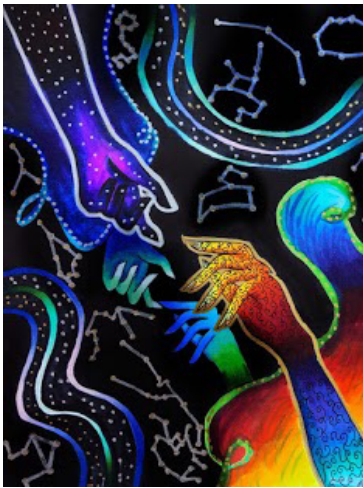

Бихме искали да споделим удовлетворението си, че макар и да бяхме отдалечени за дълго време, темата на конкурса вдъхнови и талантливите художници. Благодарим на всички участници! А ето и победителите в конкурса за корица:

Първо място: Габриела Станимирова, 11 (корица)

Второ място: Теодора Митева, 9

Трето място: Жоржет Петрова, 11

Теодора Митева, 9

Жоржет Петрова, 11

По традиция и в този брой на „Беседа“ отличаваме онези творби, които не са по темата на конкурса, но привлякоха нашето внимание. Като „цветове“ на този брой, обозначени с цвете в близост до заглавието, екипът на списанието отличава следните текстове:

Магдалена Воденичарска, *„Поетът, за когото няма стихове“*

Магдалена Воденичарска, *„Белият байрак“*

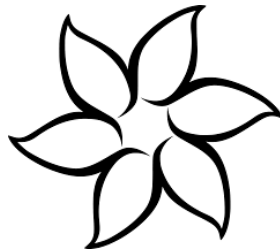
Александра Ладжева, *„Преводачи“*

Никола Кралев, *„Един-единствен“*

Очакваме творбите по новата тема за следващия брой, която е

Химнът на часовника

на thefountain@acsbg.org

Преводачи

Защо ни е толкова трудно да сме честни?
 Защо ни е толкова трудно да преведем
 чувствата в сърцето си и да ги изговорим
 на разбираем за другите език?
 Може би е страх?
 Страх от възможния отговор:
 дали няма да останем отблъскани,
 неразбрани,
 наранени.
 Може би пък е неудобство?
 Неудобство от това да се научим
 да бъдем преводачи и да сложим
 още един навик в дългия си списък.
 Разбира се, тази професия може дори
 да не ни осигурява с необходимата заплата
 и като незрели деца,
 ние единствено да сме предприели
 неразумен риск.
 ... Но защо?
 Защо позволяваме на страха,
 на неудобството,
 да бъдат по-силни от любовта,
 която чувстваме?
 Нима искаме сърцето ни да се превърне в затвор?
 Що за живот ще да е това?
 Защо си позволяваме да губим още
 единствени моменти,
 като последните тридесет секунди,
 в размишления и страхове?
 Защо не се научим да бъдем преводачи?

Александра Ладжева, 10

Белият байрак

Лятото на 1951.

Ритмичните удари на чука заглушават почти всички звуци наоколо. Почти. Някъде в далечината се чуват глухи стъпки.

Той оставя чука на тезгяха и се обръща към вратата на работилницата си, която вече е запълнена от огромен силует. Заради светлината, която идва иззад гърба на фигурата, Нено не успява веднага да разбере кой е неочакваният му гост, но после едрият казва:

– Ейй, чичо Нено, здравей!

Нено веднага познава гласа му, усмихва му се искрено и тръгва към него с поздрав:

– Здравей, здравей, Стефчо, момчето ми! – прегръща го по мъжки, а после се отдръпва и го преглежда от глава до пети.

– Как си, момче?

– Добре съм, чичо, добре съм. При тебе как са нещата?

– Не мога да се оплача, Стефчо. Децата и жената помагат на нивата. Знаеш, сега има много работа. Какво мога да искам повече? – пита сякаш себе си Нено.

– Знам, чичо, знам. Ама не знам как се оправяш с всички тея жени под един покрив. Син не искаш ли, бе, чичо?

– Стефчо, Стефчо... Хич не ми е тежест това, че си нямам мъжко чедо. Нашите момичета така сме ги възпитали със Сия, че да могат да правят всичко, което един син би могъл да свърши за мен. Дина може да кове, а и на дърворезба съм я научил. Мина може да прави на къра всичко, което и аз мога. Колкото до Лина... тя е повече дете на майка си... – засмива се. – Тя умее да готви, да чисти, да шие, и какво ли още не.

Нено въздъхва леко и на лицето му изплува любяща усмивка, щом се замисля за дъщерите си. Толкова млади му се виждат - най-голямата, Дина, е само на шестнайсет – а вече могат толкова много неща.

– Дар Божии са моите момичета, Стефчо, тъй да знаеш – заключава той с добродушна усмивка.

– Така изглежда, чичо... Те са добри момичета, знам аз. А

леля Сийка как е?

– Добре е и тя, синко. Учи момичетата на всякакви полезни работи, а като дойде есен, им помага с училище. И разбира се, бди над момичетата като орлица - мелодичен смях да излиза изпод гърдите му.

Стефан също се размива чистосърдечно. Той знае каква е леля Сийка спрямо дъщерите си – тя иска да ги научи да не разчитат на мъжете си и да могат да се справят сами. Немного жени възпитават дъщерите си като нея и затова Стефан я харесва толкова много.

– Дай да идем да седнем под асмата и да пием по една ракия, а? Нещо ми се струваш начумерен и отнесен и искам да знам защо - казва бай Нено и повежда гостенина си към миндера под лозата.

Като отиват там, леля Сийка тъкмо изнася няколко черги да ги тупа. Тя е с гръб към Стефан и Нено, но когато по-младият я вижда, веднага се спуска към нея. Преди женицата да се е усетила, Стефан грабва от нея чергите и ги премята през дясната си ръка. Сия се обръща към него с неприкрита почуда, примесена със малко страх, който се стопява в мига, в който зърва очите на неродения си син.

– Ах, ти, калпазанино! – крясва тя. – Акъла ми изкара, бе, момче, дявол да те вземе!

Стефан се размива видимо доволен от реакцията на леля Сийка и ѝ отвръща:

– Може да се опита да ме вземе, но няма да успее да ме мръдне оттук, лельо.

На лицето на Сийка разцъфва сияйна усмивка.

– И слава Богу!

Тя се надига на пръсти и прегръща момчето по майчински. Стефан също обгръща Сийка с лявата си ръка, като гледа да не доближава мръсните черги до нея, че да не ѝ изцапа старата престилка.

Жената се отдръпва малко, но хваща лицето му в ръцете си и го разглежда внимателно. После го пуска и ахва:

– Боже Господи, помагай, колко си пораснал! И по-висок си станал, и по-едър...! Откога не съм те виждала, бе, момче?!

– Видя ме онзи ден на мегдана, лельо - казва ѝ през смях момчето.

– О, вярно! - тя прави кратка пауза, а след това продължава

със същия въодушевен тон:

– Вярно, че беше така, синко! И все пак ми се струваш по-голям! И си се разхубавил, ми се струва! Много обожателки имаш да знаеш, така чувам от съседките. Аз да ти кажа, мисля, че Гергана е най-подходяща за теб.

– Коя Гергана, бе, лельо?

– А как коя? Гергана на леля ти Гинче и чичо ти Минчо. Дето са на две къщи нагоре от вашта. Абе, момче! Цял живот на една улица живеете, а ти не знаеш за коя Гергана ти говоря! – възкликва Сия с лек укор.

– Недей ми се сърди, бе, лельо! Сетих се за коя Гергана ми говориш.

– Така ще кажеш ти, малък дяволе - отвърща му тя и се подсмивва.

– Линчееее - провиква се Бай Нено. Не след дълго пристига и отговора:

– Даааааа?

– Донеси дамаджаната със сливовата, че със Стефчо имаме да си приказваме!

– Батко е тук?! - преди Нено да успее да извика в отговор, по стълбите се разнася бързия тропот на малки крачка. След няколко секунди най-малката дъщеричка на Бай Нено вече се е метнала към Стефан, а той я е вдигнал високо в ръцете си.

– Къде си, бе, сладурано! – пита я той.

Десетгодишното момиче изобщо не губи време и започва да му обяснява в най-големи подробности за това как майка ѝ я научила да шие и вече била закърпила няколко работни ризи на баща си. После пък, няколко дена след като се научила да шие, отишла на гости у Минка („на баба Мими внучката, нали я знаеш?“) и тя пък ги научила да плетат. Като изплели по един хубав зимен шал, баба Мими ги научила да бродират. Бродерията още не ѝ се отдавала, но щяла и това да овладее все някога.

Нено и Сия стоят отстрани и ги гледат – огромната, прегоряла от юнското слънце, фигура на Стефан и дребната, кокалеста Лина. Двамата седнали на миндера и момиченцето обяснява с въодушевени жестове на гиганта пред себе си какъв сладкиш им направила баба Мими, а той попива всяка нейна дума и задава въпроси точно когато трябва.

– Аз ще донеса дамаджаната - засмива се тихо Сия и влиза в къщата.

Нено гледа двете деца на миндера и топло чувство набъбва в сърцето му. Той много обича семейството си – за тях той ще изкачи най-високата планина, ще преплува най-широката река и ще издържи какви ли не мъчения.

Той си е добряк и по принцип – на един от селото ще услужи с плуг, на друг – с каруца. Даже и на тия, дето сега са комунисти и объркват на хората главите, помага. Те и затова хората много го обичат.

– „Нено Добрия“ ти викат хората, съпруже – казала му беше отдавна Сия, а после беше допълнила с гордост: – Аз се омъжих за Нено Добрия.

Сия се появява с дамаджаната сливова и две празни чашки, връчва ги на Нено и виква подир Лина:

– Хайде, ма, Линке! Ела тука, че ще ми помагаш със сладкото.

Момиченцето стана бързо от миндера, но преди да тръгне към майка си, пошущва уж тихо на Стефан:

– Батко, с мама ще правим сладко от бели череши. Много ще е вкусно и ще ти запазя бурканче. Искаш ли?

– Искам, да. Айде, бягай сега, че бурканчето ми няма да се направи само.

Лина се изкикотва и се втурва в къщата да помага на майка си.

Нено тръгва с ракията и чашите към миндера, пред който има ниска трикрака масичка. Сипва щедро в чашите, дръпва си един посчупен дървен стол и сяда срещу Стефан. Отпива от чашата си и подхваща с по-сериозен:

– Вече имам някакви мисли относно това защо си тук, но давай.

– Кметът ме праща, чичо Нено.

– Знам - прекъсва го Нено. - Знам и какво иска от мен. Всичко искат да ми вземат, синко. Как да им дам всичко, за което съм работил, а? Годишите ми труд ще отидат на вятъра. А и не само моя – на тези ниви, в тоя обор и в тея овощни градини вече е труда и на децата ми. Как да им кажа, че продавам труда им на кмета и на държавата? С какви очи ще ги погледна после?

– Те ще разберат, чичо, те ще ти простят...

– Ха, аз знам, че ще ми простят. Но аз вече съм им казал, че няма да дам нивите си. Нивите ни. Ако сега наруша обещанието си, като какъв ще ме запомнят? Като слаб и безгръбначен човек.

– Чичо Нено, няма да е така, знаеш, нали? В теб те виждат баща й закрилник, а не слабохарактерен човек. Те са ти деца, чичо. Ще те обичат и ще ти вярват, каквото и да направиш.

От устата на Бай Нено излиза тихо подобие на смях, а после въздъхва:

– Какво знаеш ти за децата, Стефчо. Да си баща не е лесно. Децата ми ще ми простят и ще ме обичат, жена ми – също, но аз дали ще мога да живея със себе си?

– Мен от друго ме е страх, чичо - Нено мълчи и чака Стефан да продължи. – Чувам, че пребили един, за дето не щял да си даде земята и добитъка на ТКЗС-то. Той и тогава им отказал. Ма после погнали семейството му. Едничката му дъщеря, чичо, я приклезили някакви главорези на кмета и й посегнали. Моля ти се, ако не зарад себе си, направи го зарад децата, жена ти и даже мен. Аз няма да мога да живея, ако на тях им се случи нещо.

Нено изглежда премисля казаното, а после казва:

– Земята и труда ни няма да дам.

Мъжът звучеше уверено, но в очите му се четеше съмнение. Ами ако историята е истина? Той може да носи на бой, но какво, ако посегнеха на домашните му? Щеше да е по негова вина и това нямаше да може да си го прости.

За първи път откакто Стефан познава Бай Нено, той чува старият да се смее горестно.

– Ех, ех, ех... Намериха ми слабото място големците... – казва горчиво той. – Първо пратиха Кольо Ковача, дето се познаваме от деца с него... После пращаха мои чичовци, братовчеди, какви ли не. Сега тебе пращат, сине. С леля ти сме те гледали като едно наште и те точно теб пращат. Те знаят кои хора са ми най-свидни, и от това най ме боли. Знаят как да ме ранят, а това само по себе си е рана.

Стефан забива поглед в цървулите си като гузно дете. Виновен се чувства. Все едно е предал баща си.

– Чичо, моля ти се, не ми се ядосвай - казва той все още с поглед в земята. - Не ти мисля злото. Страх ме е в какво са се превърнали кметовете и тези около тях покрай тия ТКЗС-та... Страх ме е да не ви стане нещо...

– Няма как да ти се сърдя, момчето ми. Гледай ме в очите, сине. Правиш, каквото мислиш, че е най-добре за нас и така съм те учил. Разбирам те, синко. А и освен това ти си си мое чедо, независимо дали сме от една кръв, или не. Обичам те, както обичам и момичетата си.

– Прости ми, чичо - моля се той през сълзи. Той пада на колене пред Нено, стиска ръката му и продължава да повтаря: - Прости ми, моля те, прости ми...

– Шшшт, детето ми, няма нищо за прощаване. Ето сега какво ще направиш. Първо искам да се изправиш, защото не съм те учил да коленичиш пред никого. А така, браво. Сега изтрий ги тея сълзи и не показвай на големците къде да удрят. Слушаш ли ме, синко?

– Слушам, чичо, слушам те.

– Ще идеш при кмета и ще му кажеш, ако има нещо за казване, да дойде да ми каже сам.

След още малко приказки, Стефан тръгва към кметството. Нено гледа портата дълго, след като се е затворила след Стефчо. Щом тръгва да се прибира в къщата, зърва четирите си най-обични жени на прага ѝ. Момичетата са се наредили отпред, а майка им е положила закрилнически ръце на раменете им. Гледат го с уважение и страх. Уважение, че не отстъпва от думата си, и страх от последствията от смелостта му. Той отива до тях и им казва едва чуто:

– Няма да им дам нищо, мили мои. Няма да ви предам.

– Тате, ние ще те обичаме без значение какво решиш накрая - казва тихичко, но уверено Дина.

– Да, да, така е, татко - потвърждават другите две. Жена му просто му се усмихва нежно. Няма нужда тя да казва нещо, за да знае Нено, че тя е с него.

– Знам, миличките ми, знам.

Някъде по пладне на портата се тропа. Няколко силни, категорични удара, принадлежащи на човек, който знае защо е дошъл, и няма намерение да си тръгне без нещото.

Нено знае кой тропа и затова сам отива да отвори, а не изпраща някоя от дъщерите си, както би направил по принцип. Страхът ползва по гърба на възрастния мъж, но той се отърсва от неприятното усещане и отваря вратата.

Отпред стои нетърпелив младок, който даже не е родом от селото. Пратили го бяха някакви върли комунисти от Карнобат да

им се бърка в работите. Кметът е слаб, направо кльощав, и е облечен в спретнати дрехи, чието място е в града, а не на село. Косата му е вчесана прилежно назад, а в джоба си има скъп часовник, явно принадлежащ на някой фабрикант от преди 9-ти септември.

Зад него стоят двама яки мъже от селото, които му бяха станали като бодигарди почти веднага, щом комунистите издигнаха младока за кмет.

– Другарю, добър вечер – поздравява хладно кметът.

– Добра да е, кмете. Какво дирите тука?

– Твоят... пратеник ми предаде, че си казал, да дойда сам да ти кажа, каквото имам за казване.

– Така му казах, да. Правилно.

– Ето ме тук в такъв случай, Бай Нено.

– Много трябва да съм важен, за да дойде самият кмет на крака - подхвърля Нено язвително.

– Ами нали знаеш, Нено, че ти си един от най-големите земевладелци и животновъди в селото. Имаш къде 200 декара и гледаш овце, кози, крави, прасета, кокошки и какво ли още не. Колко пъти вече съм те молил да влезеш в ТКЗС-то, а, Бай Нено?

– Нито веднъж сам, кмете. А и доколкото успях да разбера от Вашите „пратеници“, не са били молби, а по-скоро закани, заплахи, ако щете.

– Не бих ги нарекъл нито закани, нито заплахи, другарю. Сега бих искал...

– Преди да продължим, кмете, дали ще може да отидем в кметството, че семейството ми да не ни гледа сеира? – пита той, вече знаейки отговора.

– Разбира се.

Кабинетът на кмета изобщо не прилича на кабинет на селски кмет. Не е голям, но е богато обзаведен. Има бюро от тъмен лакиран бук, прилежно подредено и изчистено е. Лавицата в другия край на стаята, ниската масичка и двата дивана в центъра на кабинета са в същия тон.

– Заповядай, Нено Добрия, настани се.

– Благодаря, но бих искал да не се застоявам. И също така Ви моля да не използвате това мое име.

– Но защо? Чувам, че така те наричат хората от селото. Или греша? – подхвърля ехидно младият, докато се настанява на дивана

срещу входа на канцеларията, където Нено стои, с двамата мъже.

– Не грешите, кмете, но Вие не сте от селото. Даже не знам защо още сте тук, млади човече. Вие сте човек за града.

– Прав си, но защо съм тук, хич не е твоя работа. Сега – отсича той – ще ви помоля за последно да дадете земите на ТКЗС-то. Комунизмът изисква всички да сме равни и като представител на Партията тук, в това село, съм длъжен да следя за равенството.

– Няма да си дам нито земята, нито добитъка. Няма да дам труда си на Вас и Вашите хора.

– Това ли е окончателният ти отговор, Нено?

– Да, това е.

– В такъв случай аз ще изляза от стаята, но моите приятели, Кольо и Станимир, вярвам познаваш ги, ще останат тук. Тук няма никой освен нас четиримата, а след малко и мен няма да ме има, така че, в известен смисъл, те ще решат какво да правят. А каквото и да решат, кой ще ги спре?

Двамата се ухилват зловещо. Иначе приличните им лица се разкривяват и стават грозни. Нено усеща как старият му враг страхът се завръща, но го потиска.

– Е, беше ми приятно, Нено. Надявам се да размислиш – с тези думи излиза и след малко се чува щракването на ключа.

Двамата гиганти се приближават към него. Той затваря очи. „Домът“ – казва си. – „Трябва да мисля за дома.“

Първият юмрук идва изневиделица и го събаря на земята.

Къщата, която е издигнал с двете си ръце. Къщата, където е живял с жена си години наред. Къщата, където е отгледал децата си.

Ритат го в ребрата и гърба едновременно. Той не успява да задържи стона си.

Овчиците и тяхната пухкава козина, която стриже всяка есен. Козичките, които дои с Мина, всяка вечер. Кравите с техните натезали вимета, които също чакат да бъдат издоени.

Продължават да го ритат, но избягват главата му.

Момичетата му. Как седят на ниската масичка в кухнята и вечерят. Лина и майка ѝ са наготвили телешко с картофи и моркови и всички са доволни от вкусната манджа.

Изправят го и забиват още един юмрук в челюстта му.

Как седят събрани около огнището вечер и правят кой каквото му е на сърце. Как помагат на нивите и никога не се оплакват след

тежък ден.

Как пет песни заедно, докато работят. Една подема, другите се включват, и накрая се получава симфония от гласове. Как го молят да им разкаже за майка им като по-млада.

Черно.

Звукът и картината бавно се завръщат. Над него надвесено е лицето на младока.

– А, буден си вече. Добре. Ще карам направо, че тая работа много се проточи.

Нено поглежда към прозореца и вижда, че вече се е стъмнило. „Трябва да е късна нощ“ – мисли си той.

– Решението ти, другарю?

Мъжът не успява да събере сили да проговори, затова просто извърща глава от кмета.

– Това ще го приема за не. Честно да ти кажа, не съм особено изненадан - съобщава той, като се изляга лежерно на единия диван. - Ама изобщо. Знаех, че няма да се съгласиш, но реших, че все пак ще бъде... забавно, ако получиш няколко... контузии. Случайно, разбира се – добавя бързо той и се засмива. – Няма да ни губя времето още, Бай Нено. Затова ето какъв е ултиматумът – или даваш всичко, което имаш, или тръгваме след семейството ти.

Зениците на Нено се разширяват от страх и той крие:

– Не! – но болката, която го пронизва, е толкова ослепителна, че го прекъсва.

– Така си и помислих. „Договорились?“

В очите на Нено блестят сълзи, но той отвърща:

– Да.

– О, прекрасно! Ето, че можело. Удоволствие беше, както винаги. Довиждане, Нено.

На километър и малко от кметството, четири жени седяха на стълбите пред къщата и чакаха. Три от тях чакаха баща им да се върне, а една чакаше любовта на живота си. Чакаха онзи, който бдеше над тях и ги закриляше. Сега ги пазеха само безкрайното черно небе, милионите му звезди и луната. Но дали пазеха и този, когото чакаха?

– Мамо, татко кога ще си дойде? – пита Лина сънено.

– Скоро, миличка, скоро – казва майка им, гласът ѝ натежал от надежда и горест. – Ти заспивай, а аз ще те събудя, когато си дойде.

– Обещаваш ли, мамо?

– Обещавам, милата ми.

Първо заспа Лина в прегръдките на най-голямата си сестра, а после и Мина, положила глава в скута на майка си. Останаха накрая Сия и Дина.

– Мамо, иди си полегни. Аз ще те викна, като дойде татко.

– Как ще си легна, миличка – подхваща галъовно майка ѝ – като не знам къде и как е любовта ми?

Дина мълчи.

– Знам, че ти е трудно да ме разбереш, но когато се влюбиш, ще знаеш какво е. Вярвай ми.

И те продължиха да чакат.

Лина и Мина се събудиха и настояха, че този път ще чакат.

Вратата най-сетне се отвори и през нея накуцващ се показва чаканият.

– Свърши се.

Сълзите им потекоха, като че ли в синхрон.

– Развях белия байрак, милички.

Магдалена Воденичарска, 10

За поета, за когото няма стихове

Гърбът ми докосва студената влажна пръст. Не се чува нищо друго освен тежкото дишане на умиращите. Необичайно тихо е. По това време англичаните стрелят като луди. Сега някой игла да изпусне, ще се чуе. Защо е толкова тихо?

Злокобната тишина ме плаши, затова насочвам мислите си към нещо друго. Нещо хубаво. Но как да мисля за нещо хубаво, когато приятелите ми умират около мен? Окопите са пълни с телата им. Въпреки че почистваме всеки божи ден, в един и същи час, те винаги мирисат. Смърдят на умиращи, на умрели, на смърт, на гнила плът, на кръв, на прах и барут. Миризмата на страха също се усеща.

Студът е вкочанил крайниците ми отдавна, затова и седя в една позиция, без да мърдам. Отново се опитвам да насоча мислите си към нещо хубаво. Домът ми. Не малкият ми апартамент в София, а къщата на татко в Копривщица.

Татковата къща на два етажа – баща ми беше боядисал стените на долния в яркосиньо, защото искал „да изглежда възрожденско“, а

горният етаж бе направен от по-тъмно дърво от абанос. Спомням си тясното стълбище, водещо към втория етаж, където спяхме. Винаги скърцаше, когато някой се качваше нагоре, но пък в това му бе чарът.

Представям си... представям си как се връщам вкъщи, в бащината къща. В главата си мога да видя себе си как вървя по нашата калдъръмена уличка към нашата порта. Ранна лятна вечер е и подухва лек ветрец, който прогонва жегата. Слънцето вече е залязло, но продължава да разпръсква кадифеночервеникави конци по небето. Денят бавно и смирено гасне, а сърпът на луната вече е изплувал на хоризонта блед, като че е наметнат с воал. Звездите са по-ярки от всякога. Посрещат го у дома. Вечерта е напълно тиха, чува се само тихата песен на самотната птичка, която е кацнала на някой клон наблизко. Виждам дома си и сякаш всичката скръб, всичките нещастия, които са ме измъчвали месеци, години наред, се изпаряват. Умората от пътя и от войната също изчезват. Стигам до портата и посягам да я отворя.

Кашлицата на Михалис, който седи облегнат на стената на рова на пет-десет метра от мен, ме изважда от замечтаното ми привидение. От много години е пушач и дробовете му са затлачени с тютюнев дим, та оттам и ужасната му кашлица. Преди два дни отрязаха десния му крак и искаха да го изпратят обратно у дома, но той отказа. От любопитство го попитах защо, а той простичко ми каза на развален български:

– У дома вече няма нищо за мен. Няма семейство, няма приятели, няма работа. Тук поне знае за какво съм и нещата има малко повече смисъл.

Михалис си поема дълбоко дъх и овладява кашлицата си. После обляга главата си отново назад и затваря очи. Гледам го за малко, колкото да се уверя, че дробовете му внезапно няма да го предадат. Той може би усеща погледа ми и когато проговаря, от устата му излизат облачета пара:

– Не гледа мен, момче. Продължава мечтаеш...

А той дали мечтае за нещо? Има ли изобщо някоя мечта, някой спомен, към който да се върне? Нещо, което да отнеме поне малко от болката и самотата му сега...

Решавам да се вслушам в съвета на Михалис. Помръдвам леко, за да се настаня по-удобно. Затварям очи и пак съм там – пред портата на къщата, в която съм израснал. Отварям портата, която

винаги седи отключена, и с плахи стъпки прекосявам двора. От прозорците в хола струи светлина, така че знам, че майка ми още не си е легнала. Пред вратата поемам дълбоко въздух в отчаян опит да събера кураж. Не съм виждал мама от повече от две години. Не знам как ще я погледна в очите, знаейки, че я оставих сама. Чувам три кратки почуквания и осъзнавам, че вече съм почукал и няма връщане назад.

Вратата отваря крехка, малка женица. Косата ѝ е оредяла и избеляла от годините, кожата ѝ се е сбръчкала и са се появили малки петънца по нея. Но за мен си е все така красива. Гледам очите, които винаги са ми давали любов и сила. Тя сякаш не осъзнава кой е на прага ѝ или пък не си позволява да повярва, че съм аз. Но после в очите ѝ лъсват сълзи, същите като тези в моите очи. Мама прави малка крачка напред към мен, а аз просто рухвам. Прекрачвам прага и я прегръщам силно. Облягам челото си на безсилното ѝ рамо и поставям нежна целувка там. Сълзите ми капят по дрехата на мама, но тя не спира да ме прегръща и за секунда нито пък аз нея. Искам да ѝ се извиня, че я оставих. Искам да я питам как е, добре ли е, но нямам сили. Единственото, което мога да направя, е да шепна до ухото ѝ: „Мамо, мамо...“

Най-накрая събирам сили да вдигна глава от рамото на мама. Майчицата ми. Моята сила, моята опора, моята надежда. Гледам в нейните очи и знам, че е имало смисъл да се боря и да се върна у дома.

– Момчето ми... - промълвява уморено и с пресипнал глас мама. - Колко те чаках, момчето ми... Едната ми рожба, едната ми радост на тоя свят...

Успявам да овладея сълзите си и ѝ отвърщам:

– И ти си едничката ми радост, мамо. Много ми липсваше.

– И ти на мен, момчето ми, и ти на мен.

Влизам в къщата и спомените ме заливат като вълна. Как със сина на леля Гина, Петьо се връщаме окаляни и омърляни след лов на попови лъжички край блатото в края на селото. Как се упражнявам да пиша буквите, както ни е казал даскалът. Как утешавам мама след смъртта на татко. Всичко това ме връхлита изведнъж и аз отстъпвам леко назад.

Мъката трябва да си е проличала на лицето ми, щом мама подхваща с нежен глас:

– Иди да оставиш торбата си в стаята си, майче. Ще ти стопля малко бобена яхния през това време.

Кимвам ѝ и се запътвам към външното стълбище. Качвам се нагоре и стълбите поскърцват под тежестта ми. Всеки техен стон е спомен от миналото. Първото стъпало – как татко боядисва къщата в синьо. Второто – как с Петьо пуснахме муха в чая на леля му, която той не харесваше. Третото – как татко ми се кара за дете съм дръпнал косата на момичето, което харесвах във втори клас. Четвъртото – как се събуждам рано и въпреки това в къщата вече се носи аромат на баница. Петото – как седя под ябълката и чета някоя прашасала книга с кожена подвързия и заглавие, изписано със златисти букви. Шестото – как мама плаче в стаята, в която спяха с татко, мислейки си, че не я чувам. Седмото – как мама ми казва, че вече няма да живеем тук, а в Пловдив. „За малко, не завинаги“ – беше казала тя тогава. Осмото – как с мама събираме багажа си. Последното – как с мама отпътуваме и аз си мисля, че никога повече няма да видя бащината къща, въпреки обещанието на майка си.

Последните няколко спомена се забиват като наточени нажежени до бяло ножове в сърцето ми, но аз продължавам да вървя към стаята си, като се опитвам да не обръщам внимание на раната, зейнала в душата ми.

Отварям вратата на старата си стая. Точно такава каквато я помня: малка, квадратна с едно прозорче, пред което има малка дървена масичка. Миндерът отляво на масичката е оправен и застлан с чаршафи, сякаш мама е очаквала да се върна. Вдясно от вратата, до далечната стената все още седи малкият скрин, където стояха дрехите и учебниците ми. Отгоре има опряна на стената стара, стара икона.

Страх ме е да вляза. Стаята е толкова чиста и... и неопетнена, че ми се струва, че ако влезна, ще я омърся по някакъв начин. Преодолявам страха си. Влизам и спускам бавно торбата си на земята до вратата. Оглеждам стаята и очите ми се спират на иконата на Богородица с Младенеца. Изпитвам нуждата да се помоля. И то не толкова да се помоля, колкото да благодаря.

Заставам пред иконата, прекръствам се и започвам да нашепвам тихи думи в тишината: „Господи Иисусе Христе, Боже наш, Боже на всеко милосърдие и щедрости!“ Не зная колко време стоя и благодаря на Христос и на Богородица, че са ме върнали у

дома, но все така продължавам да стоя със сведена глава и затворени очи и да благодаря. Изведнъж иконата пада по лице, шумът ме стряска и отварям очи.

Обратно в окопа съм. Далеч от ябълковото дърво в двора, далеч от къщата, боядисана в синьо, далеч от майка ми.

Мъртвата тишина още ме заобикаля. Но вече е по-тежка, по-гъста. Въздухът е пропит с напрежение. Михалис сякаш усеща, че нещо предстои. Той обръща главата си към мен, поглежда ме право в очите и ми кимва с лека усмивка. Понечвам да стана и да тръгна към него, но после го чувам.

Жуженето, което се приближава насам с всяка изминала секунда, а после и взривът. Бомбата, която английската артилерия изстрелва, пада по-близо до приятеля ми. За части от секундата виждам как го разкъсва на парчета. Стотици, дребни, миниатюрни парчета.

Михалис, който ме научи да държа пушка като хората. Гъркът, който пръв ми стана приятел. Приятелят, с когото се надпивахме. Войникът, който нямаше семейство и приятели освен мен. Странникът, който нямаше причина и желание да се завърне къщи. Него вече го няма.

После остават само сълзите, стичащи се по лицето ми, и звънът в ушите ми. Безспирно пицене, което усещам във всяка част на тялото си. Далечен, хриплив глас – моят глас – изрича думите, които са се запечатали в съзнанието ми: „Тук съм, за да не са други на мое място“.

Отново чувам жуженето във въздуха, този път по-близо до мен. Показвам главата си над рова и виждам опашката, която бомбата оставя след себе си. Описва съвършена парабола и се забива на няколко метра пред мен.

Магдалена Воденичарска, 10

Скоро писмото ще пристигне при получателя си. Навън вече е топло, всички дървета са цъфнали и създават прекрасна лятна атмосфера, в която да искаш да се гмурнеш и в която да искаш останеш завинаги. Идва времето на дългите дни, късите нощи и големите приключения.

В един малък дом, някъде надалече, една майка не успява да се наслади на прииждащото лято. Раздялата с детето ѝ още се върти в ума ѝ, не може да се откъсне от спомена за насълзените му очички и молбите му да не си отива. Сега тя работи и се труди дни и нощи, за да може да се завърне в родината си. Една късна вечер, когато майката още е будна, се чува почукване на вратата ѝ. Уморена, тя отива до малката дървена врата и я отваря, като очаква най-вероятно някой изгубен в местността пътник. Очите ѝ се разширяват, когато не вижда никого. Все пак се оглежда, мислейки, че може би ѝ се е причуло. Тогава чува свистене - студен вятър, странен за този топъл сезон, се шумгува в къщата ѝ, след което изчезва. Тя се обръща и на ниската масичка в хола вижда листо. Ядосва се, че е изгубила толкова време в оглеждане и чудене. Тръгва към масата, грабва листото, готова да го изхвърли на двора, но нещо сякаш привлича вниманието ѝ. Нещо черно, като малка буболечка, закрепил се на зелената повърхност. Майката изважда очилата си от престилката си и вижда, че на дървесното листо са изписани думи. Тя прочита думите със затаен дъх. Усмивката на рожбата ѝ се пропива в мисълта ѝ и сиви силуети започват да танцуват пред нея - припомнят ѝ моментите, в които държи детската ръчичка и тихо тананика сладкодумни песни. Примигва - силуетите изчезват, но споменът остава и свети ярко в пълната ѝ с радост душа. Тя вдига листото, целува го и го притиска към сърцето си. Листото вече е променило цвета си - сега осветява тъмната нощ в ярко червени цветове.

Някъде, на хиляди километри отук, едно дете може да се усмихва отново.

Стефания Филипова, 8

Върху този брой работиха:

Лора-Мария Дамянова, 12
Теодора Митева, 9
Вяра Табакова, 9
Моника Арnaudова, 10
Преслава Иванова, 10
Магдалена Воденичарска, 10
Стефания Филипова, 8
Геоργия Банкова, 11
Ли́лия Чаталбашева, 11

Оформление:

Ли́лия Чаталбашева, 11

Корица:

Габриела Станимирова, 11

Редактори:

Милка Гецковска
Яна Кирчева
Малинка Тонoва-Иванова
Антония Ичева
Тим Уорд

Ръководители:

Милка Гецковска
Яна Кирчева
Малинка Тонoва-Иванова
Антония Ичева

Печат:

Булгед ООД

This issue was created by:

Lora-Maria Damyanova, 12
Teodora Miteva, 9
Vyara Tabakova, 9
Monika Arnaudova, 10
Preslava Ivanova, 10
Magdalena Vodenicharska, 10
Stefania Filipova, 8
Georgia Bankova, 11
Lilia Chatalbasheva, 11

Layout:

Lilia Chatalbasheva, 11

Cover:

Gabriela Stanimirova, 11

Editors:

Milka Getskovska
Yana Kircheva
Malinka Tonova-Ivanova
Antonia Icheva
Tim Word

Advisors:

Milka Getskovska
Yana Kircheva
Malinka Tonova-Ivanova
Antonia Icheva

Print:

Bulged OOD

thefountain@acsbg.org

American College of Sofia, Summer 2021

ISSN 1314-3468

